

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Prenumerata miesięczna
2.50 z odb. w Adm.
2.95 z odb. do domu

PORANNNE

10 gr.

ROK 1 (VII.)

Kraków, Niedziela 9 października 1938 r.

Nr. 129 (282)

Droga do wielkości Polski

Przemówienie Marszałka Śmigłego Rydza

Marszałek Edward Śmigły Rydz wygłosił we czwartek przez radio następujące podziękowanie za depeze, nadesłane do niego w związku z przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego do Rzeczypospolitej Polskiej.

„Płyty już dzień upływa od chwili, gdy ogół polski dowiedział się o załamaniu sprawy naszych braci zza Olzy.

Od soboty zeszłego tygodnia dziesiątki, setki a wreszcie tysiące depez i listów wpłynęły do moich rąk.

W tych dniach druty naszych linii telegraficznych jak gdyby się rozżarzyły i zajęły od ognia polskich serc — oplatając kraj potężnym prądem patriotyzmu i uniesienia i wiążąc

owym gorejącym opłotem całą Polskę w jedną potężną całość. W dniach poprzedzających sobotę „zjednoczenia” i po sobocie „zjednoczenia” następujących wykazał Naród zdrowy instynkt życia i siły. Zareagował każdy człowiek w naszym kraju, posiadający ten instynkt. Wynikiem tej reakcji były również depeze i listy, skierowane do mnie.

Dziękuję za nie. A pragnę, by głos mój dołtarł wszędzie tam, gdzie w minionych dniach uświadamiono sobie, że jest czas ważny dla

Polski, i wszędzie tam, gdzie świadomość ta wzbogaciła duszę Polaka lub Polki nowym pierwiastkiem godności narodowej, nowym elementem ufności we własne siły, nową gotowością osobistego przyczynienia się do zwiększenia tej siły.

Pomyślcie mądrze o tym, co się stało i o tym, jak to się stało. I zastanówcie się nad tym, czy pragniecie, aby Polska w każdej sytuacji historycznej wychodziła z honorem?

Mam nadzieję, że dojdziecie do tego przekonania, które ja już niejednokrotnie w rozma-

tych sformułowaniach wyowiadałem. A mianowicie: Państwo, które chce wyjść z honorem z przełomów historycznych, musi posiadać odpowiednie źródła i środki siły i musi być rządzone w sposób silny i zdecydowany.

Z waszych depez i listów sądzę, żeście zrozumieli, iż Polska musiała wybierać między małością a wielkością.

Polska dokonała wyboru. Ale to obowiązuje na przyszłość.

Któż z Polaków, czy Polek chciałby być pomniejszycielem

tej wielkości? Zwracam się do wszystkich, którzy w dniach ostatnich dali mi znać o sobie — spośród ludności miast i spośród wiejskich chat, od warsztatów i fabryk z pracowni i laboratoriów, ze szkół i świątyń, z najdalszych i najmniej znanych zakątków Polski, do wszystkich, z tymi włącznie, co dziecięcą niewprawną ręką chwyciły rysując literę — do was wszystkich się zwracam z podziękowaniem i życzeniem, byśmy się zawsze spotykali na drodze prowadzącej do wielkości Polski!”

Powstał słowacki rząd narodowy powitany entuzjastycznie przez cały kraj słowacki

PRAGA. Odbывая się w Żylinie kongres przedstawicieli wszystkich stronnictw słowackich został wczoraj zakończony w godzinach wieczornych. Po wysłuchaniu referatu posła Tiso, uczestnicy uchwalili następującą rezolucję:

„Uchwały powzięte przez 4-ry mocarstwa w Monachium zmieniły gruntownie sytuację w państwie czeskosłowackim oraz stosunki polityczne w Europie

Srodkowej. My, Słowacy, jako naród samodzielnny, żyjący od wieków na terytorium słowackim, żądamy prawa samostanowienia, dlatego domagamy się między narodowego zagwarantowania niepodzielności Słowacji oraz szerokiej narodowej wspólnoty zamieszkiwanego przez nas terytorium.

Chcemy decydować swobodnie naszą własną wolą sprawy, zarówno w dziedzinie organizacji państwowej, jak i sprawy, dotyczące przyjaźni z wszystkimi państwami sąsiednimi.

Chcemy również przyczynić się do uspokojenia stosunków w Europie Srodkowej w duchu chrześcijańskim.

Wytrwamy po stronie narodów walczących z ideologią żydowską, marksistowską, ideologią gwałtu i rozkładu.

Żądamy pokojowego rozwiązania sprawy problemów w duchu postanowień monachijskich.

Sprzeciwiamy się temu, aby

granice Słowacji określone były bez nas, pełnoprawnych przedstawicieli woli narodu słowackiego.

Żądamy przeprowadzenia szybkiej demobilizacji, żądamy natychmiastowego oddania władzy wykonawczej w Słowacji w ręce Słowaków!

Zwycięstwo samostanowienia oznaczać będzie dla narodu słowackiego zwycięskie zakończenie jego wieloletniej walki.

Niech żyje swoboda narodu słowackiego, niech żyje słowacki rząd na ziemi słowackiej!”

PRAGA. W godzinach wieczornych ogłoszono następujący komunikat urzędowy:

„Rząd czeskosłowacki na wniosek premiera mianował posła dr. Tiso ministrem dla Słowacji, powierzając mu jednocześnie misję wysunięcia kandydatur na ministrów rządu Słowacji”.

Uchwały, zapadłe na wczorajszym zgromadzeniu przedstawicieli wszystkich stronnictw słowackich w Żylinie spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem przez całą Słowację.

Utworzył się słowacki rząd narodowy, złożony z 5-ciu ministrów z posłem Tiso na czele, który przybył do Bratisławy w godzinach popołudniowych, manifestacyjnie witany przez ludność.

Rząd objął władzę nad Słowacją. Słowacy obsadzili już rozgłośnie radiową w Bratisławie, a także urząd krajowy.

BRATISLAWA. Pierwszy rząd słowacki utworzony został we czwartek. Na czele rządu stanął jako premier jeden z czołowych działaczy ludowej partii słowackiej dr. Tiso.

Utworzenie rządu słowackiego oznacza dualizm na wzór monarchji austro-węgierskiej. Cechą charakterystyczną nowego państwa federacyjnego będzie wspólny prezydent dla obu państw oraz wspólna polityka zagraniczna i skarbowa.

Wspólny parlament dyskutować będzie wyłącznie tylko w sprawach wspomnianych powyżej, a więc wchodzących w zakres polityki zagranicznej oraz w sprawach skarbowych.

Co do armii Słowacy żądają utworzenia własnej armii, dowodzonej przez oficerów słowackich.

Wobec utworzenia rządu słowackiego propozycja Pragi wzywająca dr. Tiso do wzięcia udziału w rządzie praskim i zaproszenia innych ministrów słowackich — staje się nieaktualna.

Narada na Zamku

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu wczorajszym w obecności Marszałka Śmigłego Rydza prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja Składkowskiego i wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego, którzy referowali o stanie spraw bieżących.

Min. Beck na Zamku

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj po południu ministra Spraw Zagranicznych Józefa Becka.

Węgry przekroczyli granicę

W starciu padło kilku zabitych i rannych

BUDAPESZT. W środę doszło do wymiany strzałów między oddziałami węgierskimi i siłami jednej kompanii, zasilonej ochotnikami, a oddziałami czeskimi.

Oddziały węgierskie przekroczyły granicę czeską na odcinku linii kolejowej Feledince — Rimaveska — Socz. W starciu tym było kilku zabitych i rannych.

Praga zarządziła demobilizację

PRAGA. Rząd czeski ogłosił we czwartek demobilizację. Przejściowa demobilizacja zaczęła się przed paru dniami, jednakże zwolnieni byli tylko żołnierze najbardziej potrzebni w służbie państwowej i użyteczności publicznej.

Porozumienie czesko-niemieckie

Mówi się nawet o unii celnej

PRAGA. W kołach dobrze poinformowanych mówi się coraz głośniejsze o możliwościach szerszego porozumienia czesko-niemieckiego. Kola te uważają, iż została już zrealizowana wspólna platforma porozumienia czesko-niemieckiego i ostatecznie przeprowadzone w Berlinie pertraktacje między prezesem czeskiego Związku Banka dr. Preisem i delegującymi czynnikami niemieckimi, platformę tę podobno znacznie rozszerzyli.

węgierskie na rozkaz władz węgierskich wycofały się na terytorium węgierskie.

W związku z tym incydentem, który w ciągu wczorajszego popołudnia był przedmiotem rozmów między Pragą a Budapesztem, rząd węgierski dał do zrozumienia, że incydent ten jest dobitnym wyrazem nastrojów, panujących wśród społeczeństwa węgierskiego.

Obecnie całkowita demobilizacja podyktowana jest podobno z jednej strony naciskiem czeskich sfer gospodarczych, obawami, aby pewne sfery w sposób nieopatrny nie wykorzystały wojennego pogotowia armii czeskiej.

W pewnych kołach czeskich mówi się nawet o możliwości unii celnej między Rzeszą i Czechosłowacją o czymś tylko w tym wypadku, gdyby nie zaszła ewentualność stworzenia samodzielnego państwa słowackiego, tylko bowiem Słowacja może dostarczyć Rzeszy potrzebnych jej artykułów rolniczych.

uchodził za pechowca, nie mu się nie wiedło. Dziś jest człowiekiem niezależnym, bo wygrał w kolekturze
WOLANOWA

Rokowania czesko-węgierskie odroczone na 48 godzin

BUDAPESZT. Rokowania węgiersko-czeskie, które miały się rozpocząć w dniu wczorajszym zostały odroczone z powodu nowej sytuacji, jaka wytworzyła się wskutek dymisji prezydenta Benesza.

Z rozpoczęciem tych rokowań czeka się również na przybycie nowego czeskiego ministra Spraw Zagranicznych, który dziś dopiero przybywa z Rzymu.

W dobrze poinformowanych kołach węgierskich twierdzą, że chodzi tu o zwłokę 48-mio godzinną, zażadaną przez władze praskie. Czynniki miarodajne uważają, że sytuacja wytworzo

na dymisją prezydenta Benesza jest obecnie przychylniejsza dla rokowań węgiersko-czeskich.

Tajemnicza narada oficerów czeskich

PRAGA. W dniu wczorajszym odbyła się w godzinach rannych w prywatnym mieszkaniu głównodowodzącego armią czeską gen. Krejczego konferencja wyższych wojskowych

Prócz gen. Krejczego w konferencji tej wzięło udział sześciu generałów. Szczegóły konferencji trzymane są w ścisłej tajemnicy.

Ministrowie kandydują do Sejmu Posłowie z ostatniego Sejmu mają małe szanse

W przyszłym tygodniu ustalenia zostaną przez zgromadzenia wyborcze kandydaci na posłów. W kołach politycznych utrzymują, że szereg ministrów ubiegać się będzie o mandaty.

W ostatnich Izbach zasiadali premier Składkowski i min. Kościółkowski w Sejmie oraz min. Beck w Senacie.

Premier Składkowski będzie nadal kandydował do Sejmu z tego samego okręgu, wicepremier Kwiatkowski wystawiony będzie w Katowicach, minister Rolnictwa Poniatowski na Wo-

łyńniu, minister Sprawiedliwości Grabowski w Warszawie. Kandydować ma również komendant Główny Związku Legionistów minister Komunikacji płk. Ulrych. Minister Beck ma zamiar pozostać w Senacie.

O mandaty będą się również ubiegać gen. Skwarczyński, szef OZN, płk. Wenda, szef sztabu OZN, oraz dr. Browiński ze sztabu Obozu. Wicemarszałek Miedziński natomiast kandydować ma do Senatu. Nominacje na senatora ma otrzymać b.

szef OZN, płk. Koc.

Kandydować mają dalej dwaj dziennikarze OZN, z Warszawy, a mianowicie dr. Zdzisław Stahl z „Gazety Polskiej” i Ryszard Piestrzyński z „Kuriera Porannego”. Obaj zasiadali w Sejmie 1930 — 1935 z ramienia Stronnictwa Narodowego.

Spoza OZN, ubiegać się mają o mandaty następujący bar dziej znani działacze polityczni: p. Zofia Moraczewska, żona b. premiera Jędrzeja Moraczewskiego, dwukrotna posłanka b. minister i pos. Str. Narod. Jerzy Gościński, prezes Akcji Katolickiej Antoni Chaciński.

Są to oczywiście tylko pojedyncze nazwiska, lista kandydatów obejmować będzie kilkaset nazwisk. Kandydatów OZN, ustala sztab.

Posłowie oraz senatorowie ostatnich Izb mają znikome szanse ponownego uzyskania mandatów. Szuka się w pierwszym rzędzie nazwisk nowych, a więc ludzi dotychczas niezgranych na terenie politycznym.

W gospodarstwie - bez wątpienia - Tylko „SREBROL” do czyszczenia.

Nie było samobójstwa lecz wyrafinowany, bestialski mord

W związku z tajemniczą śmiercią Zbigniewa Gierszewskiego (W-wa, Lwowska 8), o czym donosiliśmy, okazało się obecnie, że nie popełnił samobójstwa. Mimo tego, iż znaleziono go w gabinecie bez życia, sznur od telefonu był przecięty i drzwi zamknięte na klucz, prowadzące dochodzenie władze ustaliły niezbitcie, że został on zamordowany, po czym zbrodniarze upozorowali w wy rafinowany sposób samobójstwo swej ofiary.

Początkowo przypuszczano, iż Gierszewski popełnił samobójstwo przez otrucie się. Bliższe oględziny zwłok wykazały jednakże, że został on zastrzelony, a ponieważ kula utkwiła w głowie dziwnym jakimś trafem nie powodując żadnego krwawienia, nie dostrzeżono tego początkowo.

Z tych przyczyn nie pozwolono

Tragiczna śmierć rolnika

Około godz. 5-ej z rana w Al. Zwirki i Wigury w Warszawie dostał się pod samochód Ignary Knot, rolnik, zamieszkały we wsi Pobrodno, pow. warszawskiego. Knot poniósł śmierć na miejscu.

O wypadku powiadomiono po liście

no rodzinie na pochowanie zwłok i wdrożono drobiazgowo dochodzenie.

Dwóch zbirów postrzeliło śmiertelnie staruszkę Krwawy napad w Sulejówku Spłoszeni podniesionym alarmem bandyci zbiegli, nic nie zrabowawszy

Po ostatnich napadach bandyckich na terenach osiedli pod stołecznych uchliło jakoś na pewien czas. Tropione przez policję szajki zbirów albo powędrowały za kraty więzienne, albo też zaprzestały dalszych wycieczek, bojąc się zdemaskowania. Niestety, nie długo trwał ten spokój.

W dniu wczorajszym rano otrzymaliśmy wiadomość o potwornym zamachu morderczym, który miał miejsce w Sulejówku pod Warszawą. Dwaj zamaskowani zbirowie postrzelili ciężko jedną z mieszkanki osiedla, a następnie zbiegli, nic nie zrabowawszy. Sprawozdawca nasz niezwłocznie udał się na miejsce zbrodni i zebrał dokładne szczegóły krwawej zbrodni. Podajemy je w całości.

W Sulejówku przy ulicy Szopena 30 od dawna już zamieszkuje sędziwy lekarz, emeryto-

wany pułkownik 82-letni Władysław Szczerbiński. Będąc specjalistą od chorób ocznych pułkownik był przez dłuższy czas zatrudniony po zwolnieniu z wojska w Ubezpieczalni Społecznej, po czym, po przejściu na emeryturę, utrzymuje się z zasiłków tej instytucji.

Ponieważ otrzymywane z Ubezpieczalni pieniądze nie wystarczały na opłacenie kosztów mieszkania i życia w Warszawie, pułkownik przeniósł się do Sulejówka. Prócz niego zamieszkiwała z nim żona jego 63-letnia Urszula. Sprowadziwszy się przed czterema laty do Sulejówka Szczerbiński wynajęli skromny lokal, składający się z dwóch pokoiów i kuchni.

Podeszły wiek lekarza nie pozwalał mu na praktykowanie, tak, że wyłącznie tylko staruszkowie utrzymują się z wypłacanej im emerytury.

DWÓCH ZAMASKOWANYCH DRABÓW

Krytycznego czwartku przybyła do Szczerbińskich córka ich Izabella, zamieszkaująca stale w Warszawie. Nikt z obecnych nie przeczuwał, jak straszne niebezpieczeństwo zawisło nad skromnym domkiem.

Mniej więcej około godziny 8 wieczorem staruszkowie zjedli wraz z córką kolację, po czym po małej pogawędce postanowiono udać się na spoczynek. Żona pułkownika wyszła na podwórze, wypuściła jak codziennie psa, po czym weszła z powrotem do mieszkania, zamykając za sobą drzwi frontowe.

W momencie, gdy przekreśliła klucz w zamku i zakładała łańcuch, rozległo się pukanie do drzwi.

Nie podejrzewając nic złego staruszkowie otworzyły drzwi z klucza po czym, nie zdejmując łańcucha, wyjrzała przez powstałą w ten sposób szparę, chcąc sprawdzić, kto o tak późnej porze przybywa. Jak się okazało było to dwóch młodych mężczyzn. Na głowach przybyszów tkwiły naciśnięte głęboko czapki - cyklistówki, na sobie zaś mieli obaj najlepsze letnie szarawego koloru.

Zanim staruszkowie zdążyły za-

pytać przybyszów czego sobie życzą o tak późnej porze, jeden z nich rzucił się do wpułchy nych drzwi i podparłszy je silnie ramieniem, zerwał łańcuch zabezpieczający. Szczerbińska była tak przerażona, że nie wydała z siebie w pierwszej chwili ani jednego okrzyku.

Znalazszy się w sieni napastnicy wydobyli rewolwery po czym pod groźbą wycelowanych luf zażądali od staruszki natychmiastowego wydania wszystkich znajdujących się w domu pieniędzy i kosztowności.

W tym momencie Szczerbińska odzyskała przytomność i nie zważając na wycelowane w siebie rewolwery, wszczęła alarm.

Widząc, iż za chwilę nadbiegnie ktoś z domowników z pomocą, jeden z bandytów wystrzelił do kobiety. Kula trafiła nieszczęśliwą w brzuch, przebiła go na wylot, po czym odlupując wielką drzazgę z drzwi wiodących do dalszego pokoju utkwiła w futrynie drzwi, wiodącej ze stołowego do pokoju sypialnego, w którym układał się akurat na spoczynek doktor.

CÓRKA

PODNIOSŁA ALARM

Słyszając huk wystrzału i przez raźliwe krzyki matki, córka p. Szczerbińskich rzuciła się do okna i otworzywszy je, zaczęła krzykiem wzywać pomocy. Wołania te zaalarmowały sąsiadów, którzy niezwłocznie pośpieszyli na ratunek. W tym czasie bandyci, widząc, iż lada moment zbiegną się ludzie, zbiegli w niewiadomym kierunku.

Pierwszy wpadł do mieszkania napadniętych sąsiad ich, felczer. Ujrawszy leżącą w kałuży krwi Szczerbińską pobiegł on natychmiast do telefonu, za wiadamiąjąc Pogotowie Ratunkowe o krwawym napadzie. W tym samym czasie inny z sąsiadów, nadbiegłych na odgłos krzyków i strzału, zawezwał po liście.

Nie dającą prawie żadnych oznak życia kobietę przewieziono natychmiast karetką Pogotowia do szpitala Przemienienia Pańskiego w Warszawie, gdzie niezwłocznie dokonana została operacja. Stan rannaj jest bar-

dzo ciężki. Kula z rewolweru zbira przebiła jej brzuch, uszkadzając poważnie wnętrzności. Lekarze szpitalni nie mają żadnej nadziei utrzymania rannej przy życiu.

WSTĘPNE DOCHODZENIE

Wkrótce po tym przybyła na miejsce krwawego napadu policja. Prócz komendanta i policjantów z miejscowego posterunku przyjechali z Warszawy funkcjonariusze Urzędu Śledczego oraz przedstawiciele Powiatowej Komendy Policji. Wdrożono niezwłocznie dochodzenie.

Po wydobyciu tkwiącej w drzwiach pokoju kuli ustalono, iż wystrzelona ona została z rewolweru systemu „Parabellum”. Jest to broń wojskowa o kalibrze 7,65 m. Ponieważ rewolwery takie używane były w armii niemieckiej podczas wojny światowej, nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż zbrodniarze dostali ją z pozostawionych jeszcze przez zaborców za pasów.

Jak wynika z oświadczeń przedstawicieli władzy, obaj zbirowie musieli być z całą pewnością niewykwalifikowanymi bandytami, ponieważ napad zorganizowany był bardzo niedoświadczonymi i z małym prawdopodobieństwem powodzenia.

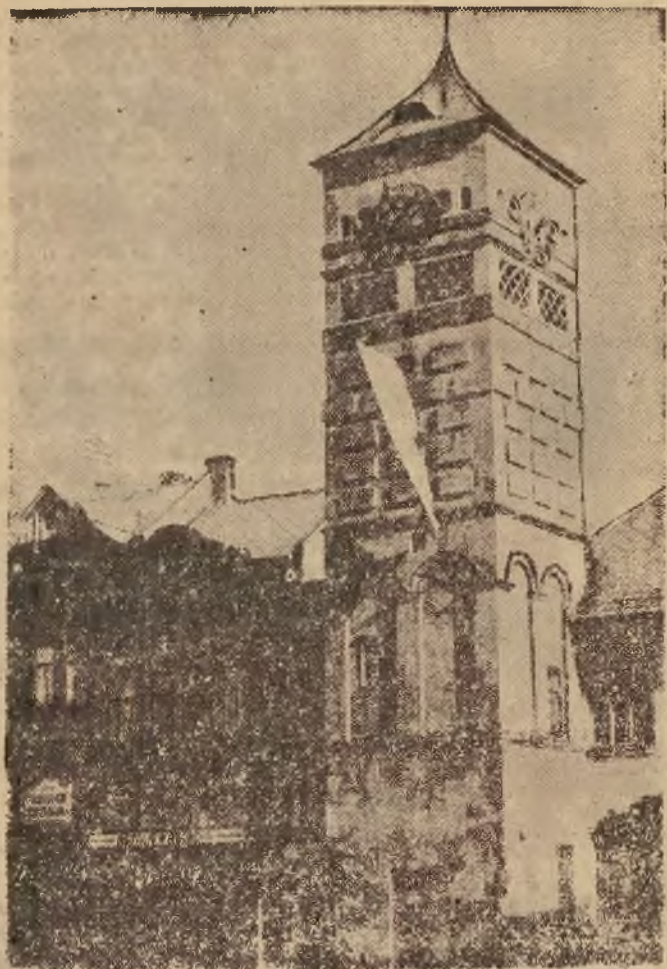
POŚCIG

ZA MORDERCAMI.

Najbardziej prawdopodobnie opryskowie sądzili, iż Szczerbiński posiada w domu zapasy większej ilości gotówki oraz klejnotów. Obaj zbirowie przypuszczali, że staruszkowie nie będą stawiać żadnego oporu i z łatwością będą mogli obrabować ich doszczętnie. Sądzić poza tym na leży, że bandyci byli zdecydowani na zamordowanie Szczerbińskich i w tym celu zabrali ze sobą broń.

W rzeczy samej bandyci pomylili się. Pułkownik był człowiekiem bardzo skromnie sytuowanym i żadnych kosztowności nie posiadał. Poza tym także emerytura, którą otrzymywał z Ubezpieczalni i z wojska była również bardzo nie wielka.

Sądzić należy, iż w najbliższym już czasie krwawej zbrodni wie wpadną w ręce policji.

Ratusz we Fryszacie z XVI-go wieku, z godłami Piastów

Nowa czystka wśród dygnitarzy sowieckich Bluecher z 43 generałami aresztowany

Rewizja w mieszkaniu Litwinowa — Stalin utopi opozycję we krwi — Bluecher oskarżony o popieranie buntu wojskowego na Ukrainie — 6 komisarzy politycznych rozstrzelanych Woroszyłow grozi Kremlowi

MOSKWA. W Moskwie krąży uporczywie pogłoska o nowej czystce wśród wysokich dygnitarzy sowieckich, która ma być jeszcze bardziej krwawa, niż wszystkie dotychczasowe. Według tych pogłosek również i marsz. Bluecher znalazł się w

nielascie czerwonego dyktatora. Przed czterema tygodniami marsz. Bluecher został przeniesiony na Ukrainę i tam miał objąć dowództwo armii okręgu wojennego kijowskiego na czas kryzysu w Czechosłowacji. Gdy Bluecher przybył na Ukrainę, wybuchł tam bunt wśród oddziałów wojskowych i z Moskwy przyleciał samolotem szef GPU Jeżow w towarzystwie sześciu komisarzy politycznych i wszczął dochodzenie.

W wyniku tych dochodzeń oskarżono marsz. Bluechera o popieranie buntu ukraińskich oddziałów wojskowych przeciw oddziałom rosyjskim, oraz o wywołanie starcia między oddziałami ukraińskimi a oddziałami GPU.

Bluechera wysłano niezwłocznie samolotem na Daleki Wschód. W drodze komisarze polityczni, towarzyszący Bluecherowi, otrzymali nowy rozkaz od Jeżowa. Miano natychmiast przerwać podróż i osadzić go w areszcie domowym.

Jednocześnie przybyłe na Daleki Wschód oddziały GPU przeprowadziły czystkę wśród sztabu armii Dalekiego Wschodu, aresztując 43 generałów, całe dowództwo sił lotniczych, dowództwo jednostek motorowych i cały sztab marsz. Bluechera. Poza tym rozstrzelano adiutanta marsz. Bluechera, m. jora Kijanowa, oraz 6 komisarzy politycznych armii Dalekiego Wschodu.

Ponadto skonfiskowano odezwę marsz. Bluechera do armii Dalekiego Wschodu, w której Bluecher oskarża Stalina o zdradę światowej rewolucji Chin, Hiszpanii i Czechosłowacji.

Masowe aresztowania przeprowadzone w armii Dalekiego Wschodu miały ponoć do głębi oburzyć komisarza ludowego obrony, marszałka Woroszyłowa, który miał oświadczyć Stalinowi,

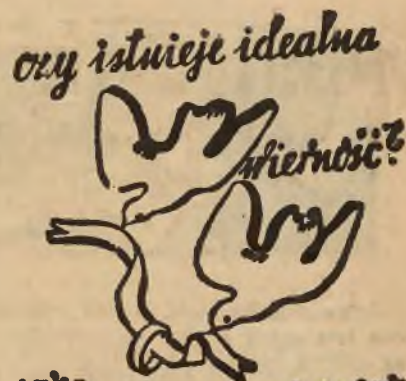
że jeśli Bluecher zostanie oddany pod sąd wojenny, wówczas od poda się do dymisji i publicznie ogłosi swą solidarność z Bluecherem.

REWIZJA W MIESZKANIU LITWINOWA.

Jednocześnie z aresztowaniem Bluechera przeprowadzono rewizję w prywatnym mieszkaniu Litwinowa, który bawi

obecnie w Genewie.

W środę 40 funkcjonariuszy GPU przybyło do mieszkania Litwinowa i przeprowadziło tam bardzo dokładną rewizję, przetrząsając całe urządzenie mieszkania do góry nogami. Pięty Litwinowa załadowano na samochody ciężarowe. Równocześnie aresztowano wszystkich sekretarzy i urzędniczek se-

Jak-
kto raz spróbował nożyk
«ECLIPSE»
pozostaje mu zawsze wierny

ekretariatu osobistego Litwinowa.

W Moskwie panuje przekonanie, że Litwinow po powrocie do Moskwy poda się do dymisji.

Skąpiec

Cypkin jest bardzo skąpy. Gdyby urządzono kiedykolwiek konkurs na największego skąpca, to kto wie! Cypkin może by nawet zdobył pierwszą nagrodę!

Bo proszę posłuchać: W domu Cypkin na noc zatrzymuje się zegary, żeby się nie zużywały.

Dzieci Cypkina jedzą na stojąco, żeby nie wycierać spodni i muszą chodzić tylko długimi krokami, żeby jak najmniej niszczyć zelówek.

Gdy zimną ktoś z domowników Cypkina ma gorączkę, to już w piecu się nie pali. Ten co ma gorączkę wchodzi do pieca i go grzeje.

Nawet ożenił się Cypkin też tylko przez skąpstwo.

Zasiedział się mianowicie u znajomych i nie spostrzegł, że minęła godzina 11-ta i że zamknięto bramę.

Cypkin aż zbladł na samą myśl, że będzie musiał zapłacić dwóm dozorcóm. Nie namyślając się długo poprosił gospodarza o rękę ich córki.

Po co? Po to, żeby u nich prze nocować i nie płacić za bramę!

Ale ostatnio zdarzyło się, że Cypkin się zapomniał.

Jego najmłodszy synek, Adas, przyniósł ze szkoły doskonałe stopnie. Same piątki.

— Jesteś zuch! — ucieszył się Cypkin — Należy ci się nagroda! Powiedz mi co chcesz! Dam ci wszystko o co poprosisz!

Mały Cypkin oniemiał ze zdziwienia. Pierwszy raz widział u ojca taki wybuch hojności.

— Ja... ja... — jękał się ze wzruszenia — sam nie wiem co wybrać... To tak nagle... Może jutro powiem?... Chciałbym się zastanowić... Niech mi tatuś da jeden dzień do namysłu...

— Dobrze! — zgodził się ojciec. — Daję ci jeden dzień do namysłu. Jutro dasz mi odpowiedź.

Ale gdy chłopiec wyszedł z pokoju, Cypkin ochłonął i zaczął żalować swego czynu.

— Po co ja mu obiecałem? — mruknął — Niepotrzebny wydatek! Chłopak i tak uczy się bardzo dobrze!

Całą noc Cypkin ze zmartwienia nie mógł zasnąć. I dopiero nad ranem uśmiechnął się gdyż przyszła mu do głowy myśl, która go całkowicie uspokoiła.

Nazajutrz Adas przybiegł do ojca.

— Tatusiu! Już się namyśliłem! Już wiem co chcę, żebyś mi dał! Daj mi...

Stary Cypkin spojrział suro-

wo na syna i przerwał mu gniewnie.

— Znów mi zawracasz głowę? Tobie się już nic nie należy!

— Jakto? Przecież tatuś powiedział, że mi da...

— O co poprosisz! Tak?... No i już wczoraj dostałeś!

— Ja?!... Nic nie dostałem!

— Adas! — zmarszczył czoło Cypkin. — To bardzo nieładnie, kiedy dziecko kłamie! Powiedziałem, że dam ci wszystko o co poprosisz. A o co ty prosił? Żebym ja ci dał jeden dzień do namysłu!

I ja ci dałem! Więc co jeszcze chcesz?! Dwa razy ja nie daję! A teraz uciekaj i nie zawracaj mi głowy!

Napoleon Sądek

KASZEL

UPORCZYWY ŁAGODZI I USPAKAJA SYRUP ŻYWKOSTU SWIEŻEJ Mgr. E. GOBIECA SPRZEDAŻ: APTEKI I DROGERIE. SKŁAD GŁÓWNY W.WA MIODOWA 14. Flakon 3 złota.

Daladier usuwa robotników siłą którzy ogłosili strajk okupacyjny fabryk lotniczych

PARYŻ. Rząd premiera Daladiera oświadczył, że nie będzie nadal tolerować okupacji

fabryk zwłaszcza fabryk pracujących na potrzeby obrony narodowej.

W zakładach lotniczych Salmson wybuchł w czwartek rano strajk, do którego przyłączyło się 2.100 robotników. W godzinach wieczornych strajk przybrał na sile, przy czym 2.000 robotników porzuciło również pracę.

Strajkujący pozostawili w zakładach fabrycznych 900 ludzi, którzy okupowali fabrykę. W pół godziny później przybyły oddziały gwardii cywilnej w sile 1400 ludzi.

Ponieważ strajkujący nie chcieli otworzyć bram, oddziały gwardii cywilnej weszły siłą do zabudowań fabrycznych i rozpoczęły usuwanie strajkujących. Ewakuacja zakładów lotniczych „Salmson” została dokonana w bardzo krótkim przeciągu czasu. Do żadnych poważniejszych incydentów nie doszło.

500 Arabów padło trupem podczas ostatnich walk w Palestynie

LONDYN. Według ostatnich doniesień, otrzymanych z Jerozolimy, liczba ofiar teroru i starć, które rozegrały się w Palestynie w ciągu ostatnich 24 godzin, wzrosła do 140.

Cyfra ta obejmuje również zabitych podczas walk oddziałów angielskich z partyzantami

arabskimi w północnej Palestynie.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni Arabowie stracili ponad 50 zabitych. Cyfra ta jest rekordowa.

W kołach angielskich sytuacja w Palestynie uważana jest za bardzo poważną.

Obrona czystości rasy przedmiotem obrad wielkiej rady faszystowskiej

RZYM. Wielka rada faszystowska, która zebrała się w Pałacu Weneckim we czwartek o godzinie 22-ej, obradowała przez cztery godziny i 45 minut.

Uchwalono rezolucję wyrażającą wdzięczność Mussoliniemu za rolę odegraną przez szefa rządu podczas ostatnich wydarzeń i stwierdzającą, że akcja jego doprowadziła do zwycięstwa pokoju na podstawie sprawiedliwości.

Następnie uczczono przybyłe na posiedzenie marszałka de Bono, który przed trzema laty był pierwszym głównodowodzącym armią włoską, zdobywającą Abisynię.

Wielka rada faszystowska od

była szczegółową dyskusję w sprawie ustaw o ochronie czystości rasy.

Setki trupów wyciągnięto z wody po straszliwej powodzi

STAMBUŁ. Jak podaje prasa teherańska, miasto Nahavand odwiedziła ostatnio straszliwa powódź, spowodowana przez ulewne deszcze. Na razie wyciągnięto z wody setki trupów.

Ludność miasta została za-

skoczona przez powódź głową nie dzięki temu, że w czasie powodzi pioruny zagłuszały szum zbliżającej się wody. Całe dzielnice miasta są zniszczone. Połączenia telegraficzne i telefoniczne zostały przerwane.

Rozszalały byk zabił 3 osoby a 16 ciężko poranił

LIZBONA. Donoszą z Villa Franco de Xira pod Lizboną o strasznym wypadku, jaki wydarzył się przed walką byków.

Byk, mający wziąć udział w walkach, rzucił się na publiczność, zabił i zranił wiele osób i wyrządził dużo szkód materialnych.

W Portugalii utrzymuje się zwyczaj, podobny do zwyczajów małych miast hiszpańskich, że byki, mające wziąć udział w walkach, pędzone są na arenę zupełnie wolno przez ulice miasta.

Wczoraj właśnie, gdy byka pędzono wśród szpalerów stojącej na ulicach publiczności,

byk rozszalony okrzykami rzucił się w tłum.

Powstała szalona panika. Oszalałe zwierzę szarżowało nieprzytomnie, niszcząc witryny sklepowe. Zaatakowało następnie samochód, a gdy dopadło tłumowi zabiło rogami i stratowało na śmierć 3 osoby, a 16 ciężko poraniło.

Walka z oszalałym zwierzęciem trwała przeszło 2 godziny, po czym dopiero udało się rozprząsnąć zwierzę zabić. Corrida tego dnia nie odbyła się.

Czytajcie
Nowego Sportowca

Rumuński Rinaldo Rinaldini wniósł skargę rozwodową

CZERNIOWCE. Znany rumuński bandyta, nazywany nowym Rinaldo Rinaldini, niejaki Coroiu, przebywający w więzieniu w Morginach, wniósł obecnie skargę rozwodową, motywując ją tym, że żona jego

od dłuższego czasu nie odwiedza go w więzieniu.

Coroiu ożenił się będąc w więzieniu z kobietą, która zachęcała się w nim w czasie rozprawy sądowej, gdy siedział na ławie oskarżonych.

K. RYLSKI Tajemnica Czarnego Damy

SENSACYJNA POWIEŚĆ
WSPÓŁCZESNA OSNUTA NA
PRAWDZIWYCH ZDARZENIACH

Seweryn Poradzki, słynny przedsiębiorca budowlany a poza tym znany kobieciarz zapoznaje w Warszawie tajemniczą kobietę, która oczarowała go swą urodą. Milioner zapomniał o swej żonie i dzieciach i pozwala wciągnąć się przez wrotnej kobiecie do bandy przestępców, działającej pod przykrywką tajemniczego Bractwa Białych. Banda ma na swym sumieniu szereg morderstw, a gdy Poradzki pragnie po nieważnie wycofać się, zostaje przez nich porwany.

Herszt bandy znany architekt inżynier Hetman - Hetmański pragnie zgładzić Poradzkiego — napotyka jednak na opór Ireny, pięknej kobiety, której zadaniem jest właśnie zabić szereg mężczyzn do zbrodniczej działalności. Wobec tego Hetmański wyszukał artystę Sławetę, który z wyglądu jest niezwykle podobny do Poradzkiego. Hetmański znalazł tajemnicę życia Sławety, a mianowicie: morderstwo, które ten popełnił i zataił: wobec tego począł go szantażować, chcąc zmusić go do odegrania roli „Poradzkiego”.

Pewnego dnia turyści w górach odnaleźli omdlałego Poradzkiego. Przeniesiono go do sanatorium, a z tamąd udał się do Warszawy.

Puchała zdołał ustalić, że Poradzki porozumiewa się z Hetman - Hetmańskim. W myśl jego instrukcji miała pani Halina wyjechać do Krynicy ale w przeddzień wyjazdu otrzymała list, pisany ręką Poradzkiego: a wysłany trzy dni temu z Hamburga.

Poradzki pokazała swemu „mężowi” list, który otrzymała z Hamburga. Sławeta zorientował się w groźbie sytuacji, która powstała i przyznał się, że kiedyś ten list napisał, ale zapewne wrzucono go do skrzynki z opóźnieniami.

Halina Poradzka udała się do Puchały, gdzie stwierdziła, że maż jej wykradł list. Ale gdy Puchała wrócił wraz z nią do domu, stwierdziła, że Poradzkiego już nie ma. Puchała wyjął wtedy Poradzkiego, że miała do czynienia z oszustem i opracował plan złowienia owego oszusta.

Sławeta skrył się w mieszkaniu Hetmańskiego, któremu opowiedział o wszystkim, co zaszło. Hetmański kazał mu wrócić do domu.

Do gabinetu Hetmańskiego wpadła pokojówka, która znalazła, że policja dobija się do drzwi. Hetmański kazał jej położyć się szybko do łóżka, Sławetę ukrył w swej kasie, zaś powoli udał się w stronę drzwi wejściowych, gdzie policja dobijała się już na dobre.

Podejrzanie inspektora Puchały wzmogło się teraz znacznie więcej...

Gdyby tu wszystko było w porządku, nie kazaloby mu czekać tak długo pod drzwiami.

Nagle ogarnęło go dziwne zakłopotanie. Stało się to w chwili, gdy Hetman-Hetmański otworzył drzwi i wprowadził przedstawiciela policji wraz z dozorcą.

Hetman - Hetmański sprawnie wrażeń człowieka zdumionego, ale nie przerażonego. To zdezorientowało Puchałę w pierwszej chwili i zaskoczyło: „Jakoś zachowuje się zbyt swobodnie, — pomyślał przez chwilę. — Jak gdyby nie miał o niczym pojęcia... Może ten wywiadowca pomylił się? Może to wcale nie z nim rozmawiał ten oszust?”

Ale w tym samym czasie przemknęło mu przez myśl:

„A może to taki wyrafinowany ptaszek, co potrafi bawić się z ogniem, byle się nie oparzyć?”

Zanim Puchała zdołał jeszcze spojrzeć mu prosto w oczy, zanim przestąpił próg, odezwał się Hetmański:

— Czy panowie nie pomylili się? Czy chodziło o moje mieszkanie?

— Być może, że to omyłka — powiedział ostrym tonem Puchała. — Ale czemu to tak trudno dostać

się do mieszkania szanownego pana? Dzwonimy już przy drzwiach od dziesięciu minut — czy nie dośłyszał pan dzwonka?

— Ależ, nie! — uśmiechnął się Hetmański. — Nie wiedziałem, że moja pokojówka śpi już... A sam byłem zajęty przy mapie, rysowałem pewien bardzo ważny fragment planu, nie mogłem oderwać się... Ale co to oznacza?

— Chodzi panu o cel naszej wizyty, prawda? — spogląda na niego przenikliwym wzrokiem Puchała.

— Tak... — odrzekł Hetmański jeszcze bardziej przerażony, ale nie okazując najmniejszego strachu. — Ach, więc nie wie pan pociągi do pana przy szli? — pyta z ironią w głosie Puchała.

Ale Hetmański patrzy mu prosto w oczy niemniej zdziwiony.

— Nie rozumiem. Po raz pierwszy w życiu mam podobną wizytę...

— Tak, w życiu wszystko musi dziać się kiedyś po raz pierwszy — odrzekł na to wciąż kpiąco Puchała. — A więc, mam panu wyjaśnić, pociągi tu przyszli?

Hetman - Hetmański sposępniał, przybrał nader poważną minę i tonem oschłym, ale uprzejmym powiedział:

— Mój panie, nie wiem jak pana tytułować, ale nie jestem usposobiony do rozstrzygania rebusów...

— Wcale pana o to nie proszę — odrzekł Puchała. — Czy pan sam mieszka w tym mieszkaniu?

— Ja i moja pokojówka.

— Więcej nikt?

— Najlepiej mógł pana o tym poinformować dozorca. — Wskazał Hetmański ręką dozorcę.

Dozorca, który stał we drzwiach z czapką w dłoni, chce coś powiedzieć. Puchała nie zwraca na niego uwagi i pyta dalej Hetmańskiego:

— Gdzie sypia pańska pracownica?

— W tamtym pokoiku — wskazał Hetmański dłońmi kierunek do kuchni.

— Musimy tam zajrzeć — oświadczył Puchała.

— Bardzo proszę — odrzekł znowu uprzejmie Hetmański, jak gdyby się niczego i nikogo nie obawiał.

Nie zapalił światła, gdyż lampa z korytarza oświetlała pokój służbowy. Dziewczyna jest odwrócona do ściany i chrapie. Puchała jest przekonany, że śpi. Zamknął więc z powrotem drzwi i zwrócił się do Hetmańskiego:

— A teraz proszę pokazać pozostałe pokoje...

— Proszę — prowadzi ich dalej do pokoju Hetmański. — Ale nie wiem jeszcze wciąż, o co panom chodzi...

— Chwileczkę, chwileczkę, zaraz dowie się pan wszystkiego — przerwał mu Puchała.

Inspektor daje znak dłońmi jednemu z wywiadowców, by pozostał przy drzwiach z dozorcą.

Wraz z drugim wywiadowcą i dozorcą udaje się do dalszych pokojów, gdzie Hetmański kolejno zapalił światło.

Puchała ogląda uważnie wszystko, wywiadowca również rozgląda się wokoło. Od czasu do czasu rzu-

ca Puchała ukradkiem spojrzenie na Hetmańskiego, ale twarz tamtego nie świadczy bynajmniej o tym, że jest czegoś zaniepokojony. Nade wszystko stara się Puchała sprawdzić, czy nie ma w mieszkaniu jakichś skrytek... Był przekonany, że tu kogoś zastanie...

W końcu weszli do gabinetu, w którym stała kasa.

Tu rozejrzał się Puchała jeszcze uważniej: nie zauważył jednak nic podejrzanego. Na stole leżą cyrkle, kreślenia, rysunki...

— Ach, tak, przeszkodził panu — odezwał się Puchała.

— Trudno, służba — nie druźba. Jestem niezmiernie ciekaw... Proszę niech panowie siadają...

Puchała i wywiadowca usiedli. Hetman - Hetmański zajął miejsce w fotelu, zapalił papierosa, chociaż nie ma wcale ochoty palić.

Puchała stara się spojrzeć prosto w oczy Hetmańskiemu, i odpowiada:

— A ja panie inżynierze, jestem także bardzo ciekaw... Bylem przekonany, że zastanę tu zupełnie kogo innego!..

— Nie rozumiem pana — powiedział Hetmański, udając naturalne zdziwienie.

— Odwiedził przecież tu pana pewien pan, prawda, inżynierze?

Kogo ma pan na myśli? Dziwnie pan mówi... Naprawdę nic nie rozumiem...

Zamiast odpowiedzieć na to pytanie, wstał Puchała i zapytał:

— Czy te okna wychodzą na ulicę?

— Tak, ale o co chodzi?

— Chwileczkę, zaraz powiem...

Puchała podszedł do okna, podniósł rolety i szepnął:

— Tak, stąd można go było widzieć...

Po czym usiadł z powrotem przy biurku, spojrzawszy ostro w oczy Hetmańskiego i zapytał:

— Panie inżynierze, gdzie jest ten człowiek, który się tu dzisiaj ukrył.

Hetman-Hetmański uśmiechnął się zdziwiony i odrzekł:

— Bardzo przepraszam, ale naprawdę nie rozumiem o co panu chodzi?

— Zdaje się, że mówię zupełnie jasno — odrzekł surowym głosem Puchała. — I pan rozumie mnie zupełnie dobrze... Pytam więc raz jeszcze: gdzie jest ten jegomość, którego pan tu dzisiaj ukrył?

— Jaki jegomość?

— Wie pan zupełnie dobrze, że chodzi o Seweryna Poradzkiego!

— Seweryn Poradzki? — zdziwił się Hetmański. — Nie rozumiem naprawdę o co dobrodziejowi chodzi?..

— A więc nie zna pan wcale takiego jegomościa? — zapytał Puchała i twarz jego nasroszyła się jeszcze bardziej.

— Tak, tak — zawołał Hetmański — znam go dobrze, teraz także pracuję nad planem dla tej firmy...

— Wiem — cierpko rzucił Puchała. — Nie chodzi mi o tego Seweryna Poradzkiego... Chodzi mi o innego...

— Wciąż nie rozumiem... — udaje Hetmański zmieszanego człowieka.

— Nie chce pan zrozumieć, panie inżynierze — zerwał się Puchała z miejsca. — Mam na myśli Seweryna Poradzkiego, który rozmawiał z panem co wieczora z kabiny telefonicznej na Dworcu Głównym...

(Dalszy ciąg jutro).

WOJNA SZPIEGÓW

Sensacyjne wspomnienia b. oficera
wywiadu francuskiego

Komisarz policji specjalnej w Hendaye przybył do hotelu „Mercedes” w Saint Sebastian i wywoławszy p. Brunta, oświadczył mu, że znajduje się w bardzo przykrych warunkach. Oto otrzymał instrukcje z Paryża aby zatrzymać p. port pana Piotra i nie przepuścić go przez granicę. Zabrał się do tego jednak zbyt opieszale i w międzyczasie pan Piotr dostał się do Saint Sebastian.

Komisarz prosił więc p. Brunta, aby nie donosił o tym Paryżowi, ponieważ komisarz straciłby wówczas posadę.

21.

— Niech pan wraca do Hendaye, postaram się uczynić wszystko, co będzie zależało w mojej mocy, aby uniknąć pan przykrości.

Komisarz gorąco mi podziękował i wrócił do Francji, a ja zastanawiałem się co teraz należy uczynić. Najwygodniej byłoby nie dopuścić do rozmowy między gadatliwym panem Piotrem a piękną Wandą; nie dopuścić do nowych zwierzeń wyrobić użytek z informacji, u-

sokiego urzędnika. Było to jednak w danej chwili niemożliwe. Para kochanków opuściła bowiem zaraz salę i udała się do pokoju Wandy.

Pan Piotr opuścił jej pokój o siódmej rano, a Wanda spala dalej. Około godziny pierwszej po południu rozległ się dzwonek z jej pokoju. Prosiła o śniadanie. Osobiście zaniosłem jej posiłek, dosypując do niego silną dozę środka nasennego. I zaraz, na moich jeszcze oczach, zapadła ona w głęboki sen.

Około czwartej po południu zjazałem do jej pokoju. Jeszcze ciągle mocno spała. Wówczas pobiegłem do mego agenta łącznika i poleciłem mu wyjechać się o szybką łódź motorową, w której mógłbym odwieźć Wandę do Hendaye zanim się obudzi i zanim zdoła

zyskanych od pana Piotra. A gdybym zdołał zdobyć tego rodzaju łódź, mógłbym ją porwać bez zwrócenia na siebie uwagi, ponieważ noc tę miałem wolną od zajęć.

Po kilku godzinach mój współpracownik doniósł mi, że jest łódź.

Około dziesiątej wieczorem ściągnąłem Wandę, która jeszcze ciągle spała, z łóżka, ubrałem ją i owinąwszy w kołdrę, zniosłem do auta czekającego na mnie przed wejściem dla służby. Zaraz wóz ruszył z miejsc. Na końcu moła czekała na nas łódź motorowa. Zajaliśmy w niej miejsca wraz z naszym żywym bagażem i pełnym gazem ruszyliśmy w stronę Hendaye, gdzie przybyliśmy po trzech godzinach.

Przy Wandzie zostawiłem mego współpracownika, a sam pobiegłem do komisariatu. W krótkich słowach wyjaśniłem wszystko komisarzowi i wozem policyjnym pojechaliśmy do miejsc, w którym pozostawiłem łódź.

Gdy przybyliśmy tam, Wanda zaczęła już glucho jęczeć.

— Przybyliśmy więc w porę! — uśmiechnąłem się do komisarza.

Zawieźliśmy Wandę do mie-

szkania komisarza i wezwaliśmy lekarza, któremu, dzięki u silnym zabiegom, udało się po godzinie przywrócić ją do życia.

— Jeśli nie zajdą jakieś nieprzewidziane komplikacje, to nie grozi jej już żadne niebezpieczeństwo — oświadczył lekarz, ciężko wdychając i ocierając pot z czoła.

— A więc doskonale — odczynałem z ulgą, jaką się odczuwa po dokonaniu ciężkiego i niebezpiecznego dzieła.

A nie była to łatwa sprawa. Przecież unieszkodliwiłem bardzo niebezpieczną agentkę!

Zaraz też pożegnałem komisarza policji i jego wozem udałem się do Saint Sebastian. Po przybyciu do hotelu stwierdziłem, że na moją nieobecność nikt nie zwrócił uwagi. Byłem wolny do jedenastej i udałem się do ogrodu hotelowego. Przechodząc obok jednej z altanek, usłyszałem głos Malwiny i Holendra.

Natychmiast ukryłem się za stojącą w pobliżu kolumną i nastawiłem ucha.

Na podstawie pojedynczych słów, dobiegających do mnie, mogłem stwierdzić, że Malwina jest rzeczywiście podwójną agentką, która odsprzedaje rze-

komemu Holendrowi to, co mogła wydstać od władz francuskich.

— Co zrobić z tym fantem? — pomyślałem.

Zaraz opuściłem moją kryjówkę i zacząłem się nad tym zastanawiać. W końcu opracowałem dość szczęśliwy plan.

Nazajutrz, w niedzielę miały się odbyć w mieście walki byków, na których miał być obecny sam burmistrz. Było jasne, że wszyscy tam się udadzą. Była to doskonała okazja do przyśpieszenia biegu wypadków i unieszkodliwienia za jednym zamachem całej tej bandy.

Wieczorem po zejściu na dancing, zbliżyłem się do Holendra i poprosiłem go, aby około północy spotkał się ze mną w ogrodzie, ponieważ pragnę mu jako munikować coś w sprawie kradzieży, której padł ofiarą. Holender chętnie się na to zgodził i o oznaczonej porze spotkaliśmy się w ogrodzie.

— Wiem co za sprawy łączy pana z Malwiną — z miejsca przypuściłem atak. — Pan jest agentem niemieckiego wywiadu, a ona skradła panu pańskie papiery, aby sprzedać je innemu wywiadowi.

(Dalszy ciąg jutro)

Kalendarz dnia

SOBOTA

8

Październik

Piotra m. Brygidy, Pelagi.
Słowiański: Woj. sława.
Słońca wsch. 5.47, zach. 17.00.
Księżycy wsch. 16.16, zach. 4.38.

KRONIKA HISTORYCZNA:

1587. Urocz. wjazd Zygmunta III do Oliwy.
1610. Wojska Zółki: wskiego na Krem lu.
1709. Zjazd króla Augusta II Sasa z carem Piotrem Wielkim w Toruniu.
1866. Zmarł we Francji poeta Konstanty Gaszyński uczestnik i pieśńca powstania.
1910. Zmarła we Lwowie poetka M. Konopnicka.
1920. Gen. Zeligowski zajmuje Wilno.

PRZYSŁOWIA LUDOWE:

Październik chodzi po kraju.
I wypęda ptaństwo z gaju.
RADY PRAKTYCZNE
Jęczmiń na powiecie obmywać herbatką ze szałwu, przykładać ciepłe kąpielki z siemienia.

Poradnia życiowa Rolfa Nelsona

Dom Siglusa, Rembertów. Nie zwracać uwagi na ludzi, którzy Pani wymyślają. Nie odpowiada Pani za męża, który jest człowiekiem nieuczciwym. Nie dość, że zostawił Panią z dziećmi bez środków do życia, jeszcze narobił długów. Zdawał sobie sprawę co czyni, nie obchodziło go j. dnakże, że będzie Pani miała z tego powodu przykrość. Długów żadnych nie płacić. Niech wierzyciele szukają męża i skarżą go. Pani powinna koniecznie postarać się o pracę. Córka niech się uczy zawodu i też pracuje. Wiem, że wybrnie Pani z kłopotów, szczerze gólnie po powrocie syna z wojska, który otrzyma dobrze płatną pracę i będzie Pani dopomagał. Na męża radzę więcej nie liczyć.

Andzia Nr. 150. List Pani wysłany jeszcze z końcem zeszłego mi sięcia wrócił z powodu mylnie podanego adresu przez Panią, proszę natychmiast, wysłać na mój adres, Warszawa, Zielna 4-6 dokładny adres i dołączyć znaczek na odpowiedź, celem wysłania Pani odpowiedzi.

Rolnicy w sprawie wyborów

„Patrzy na nas cały świat”

Na zaproszenie przedstawicieli zorganizowanego ruchu rolnictwa oraz reprezentantów samorządu powiatowego i gminnego, odbyło się w dużej sali pałacu Działyńskich w Poznaniu zebranie obywateli powiatu poznańskiego, poświęcone przygotowaniu wyborów do Sejmu i Senatu. W wyniku obrad postanowiono wydać odezwę treści następującej:

„Z wielką radością i dumą patrzyliśmy nie dawno wszyscy na jednolitą i spójną postawę

całego Narodu w sprawie Zaolzia. Dzięki takiemu stanowisku zwyciężyliśmy.

Pan Prezydent R. P. domaga się od nas wybrania przedstawicieli do Sejmu i Senatu. Wypełnienie tego obowiązku jest niewątpliwie ważnym aktem dla Państwa, a prawem i obowiązkiem każdego Polaka.

Patrzy na nas cały świat. Nie dajcie się porywać agitacji wyrotowej! Nie słuchajcie podszepców! Każdy uczciwy Polak — do urny wyborczej”.

UPAŁY! Sukienka Ci się zniszczyła pod pachami
Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocą?
Nie martw się i stosuj **„DINOL”** — płyn przy poceniu pach
— proszek przy poceniu nóg

to mały skrawek PAPIERU...

AWOLANSKA

Centrala, Warszawa, Nowy-Swiat 19.
Oddziały w Warszawie, Wilnie i Krakowie. Ciągnięcie rozpoczyna się 19 października. Zamówienia za miejscowe złatwiamy odwrotnie, Konto P. K. O. 7192.

Jak to było na manewrach?

Wołyniacy sercem witali żołnierzy

Kiedy na zakończenie manewrów wołyńskich w Lucku przed Naczelnym Wodzem defilowały kolumny wojska, kiedy płynęły masy kawalerii, kołysały żelaznym rytmem najeżone stalą bagnietów bloki piechoty, a po tym pełzał wąż czołgów, stojący wzdłuż chodników tłum zdawał się być uroczony.

Masa ludzka, zaopatrzona w czerwoną wstążkę, — patrzyła. Przed ich oczyma szedł Majestat Rzeczypospolitej w całej swej potęgze.

„TO MÓJ PULK!”
Młody rezerwista — Wołyniak poznał swój pułk, maszerujący w defiladzie. Patrzył na żołnierzy, na swoich oficerów i co chwila przenosił wzrok na stojących obok sąsiadów, na żoł-

nię, jakby chciał podzielić się z nimi rozpięającym jego piersi uczuciom radości i dumy.

— To mój pułk! To nasi — powtarzał bez przerwy.

To samo uczucie dumy brzmiało w głosach chłopów, obserwujących ruchy oddziałów podczas manewrów.

„NIECH WAM POJDZIE NA ZDROWIE!”

Na progu chaty stoi młoda gospośka. Otacza ją gromada pokrytych kurzem piechurów. Zatrzymali się tu, mając chwilę wytchnienia podczas ciężkiej akcji bojowej. Proszą o wodę.

Wieśniaczka wynosi mleko w wielkiej, glinianej dzieży. Spieczona usta żołnierskie piją łapczywie i pośpiesznie. Pada rozkaz. Trzeba biec dalej, w pole do akcji. Żołnierze pytają ile się należy za mleko. Kobieta oburza się:

— W imię Ojca i Syna! A czyż ja bym od was pieniądze brała? Niech wam pójdzie na zdrowie! Starczy dla nas starczy i dla was!

I długo patrzy za nimi, kiwając głową z rozrzewnieniem, kiedy przesadzają plot i giną w za-rosłach.

ROZBIERA WŁASNY PLOT.

Pluton piechoty okopał się w obronie. Zaciągnięto karabin maszynowy na stanowiska. Z lasu ukaże się prawdopodobnie nieprzyjaciel. Tam będzie skierowany ogień. Ale pole widzenia i ostrzału zasłaniają wiejskie opłotki. Trudno. Trzeba je rozebrać.

Na rozkaz porucznika skoczyli strzelcy do roboty. Na trzask łamanego plotu wychodzi z zagrody gospodarz. Porucznik spodziewa się awantu-

ry, narzekań, skarg. Gospodarz zbliża się do żołnierzy, podchodzi również oficer, chcąc sprawę załagodzić. Tu spotyka go niespodzianka. Chłop razem z żołnierzami zabiera się do roboty. Pomaga rozbiierać im swój plot, nie wiedząc nawet co to potrzebne. Myśli że na ognisko i ofiarowuje się po chwili przynieść suchych drewek na podpałkę.

— Przecież rano zimny i żołnierze muszą się ogrzać — mówi.

„KTO BY TAM BRAŁ ODSZKODOWANIE!”

Podczas natarcia poszły do akcji czołgi. Żelazne potwory posuwają się przez poletko faso-li. Zostało z niej trochę badyłów, pomieszanych z zoraną gąsienicami ziemią.

Właściciel poletko ogląda rezultaty zniszczenia swej pracy. Przechodzący właśnie oficer chce pocieszyć gospodarza i poucza go, że za wyrządzonej

stratę wojsko płaci. Chłop śmieje się dobroduszenie i macha ręką.

— A kto by tam za taką rzecz brał odszkodowanie! Namyślnie przecież nie zniszczyli. Ale też wielkie maszyny! Bolszewicy nie dadzą takim rady. Prawda, panie poruczniku?

Twardy chlapski wzrok spoczywa na twarzy oficera pytającego i uparcie.

POTĘGA RAMIENIA RZECZYPOSPOLITEJ.

Ludzie znający tamtejsze stosunki, zapewniali, że manewry „położyły” wszelką akcję wyrotową na Wołyniu na dłuższy czas. Zbyt groźnie i imponująco wyglądało tutaj zbrojne ramie Rzeczypospolitej.

Manewry wołyńskie zamańfestowały na ziemiach wschodnich potęgę Rzeczypospolitej i Jej Armii. Ludność kresowa — swoje głębokie i pełne podziwu a przecież serdeczne do tej Armii przywiązanie. (r).

Na malej wokandzie...

Dwa talenty

czyli: „Nauka z przeszkodami”

(A.E.) Nauczyciel Tupman siedział przy stole z dwoma synkami pana Gutenberga i denerwował się.

— Kto to widział rozlać atrament? Tak robią porządne dzieci? Moniek weź ścierkę i wycieraj!

— Nie ma ścierki.

— Jaki to nie ma? Przecież do piero była! Idź, poszukaj, a ty Beniek odnowiadaj na pytania: Jaki rodzaj jest „talerz”, męski czy żeński?

— Żeński.

— Dlaczego żeński?! Dlaczego go?!

— Bo gdyby był męski, to by się nie mówiło „ta lercz”, tylko „fen lercz”.

— Moniek! Gdzie ta ścierka?

— Jak znajdę, to panu powiem.

— Beniek nie dłoń w nosie!

— A w czym mam dłońać?

— Uparte dziecko jesteś! I w dodatku nie znasz się na rodzaju jach! Talerz to u niego żeński rodzaj! A jaki rodzaj jest osiłek?

— Męski.

— A osiłka?

— Co to jest osiłka?

— Zona osła.

— Czy osły się żenią?

— Głupi durniu. Tylko osły się żenią!

— Tru tu tuu! — zawołał Moniek, ciągnąc Benika za spodnie.

— Moniek, co robisz? — krzyknął pan Tupman.

— Bawię się z Benikiem w

taksówkę. Ja trąbę, a Beniek wypuszcza benzynę.

— Moniek jesteś lobuz! Szukać ścierki masz, a nie bawić się w taksówkę! Gdzie jest ścierka, pytam z namaszczeniem?

W tym momencie do pokoju wszedł papa Gutenberg. Uśmiechnął się z zadowoleniem, pogładził Benika po głowie i zapytał:

— No, jak się uczą moje chłopcy, panie Tupman?

— Jak się uczą? Doskonale się uczą! Takich dwóch talentów na całym świecie nie ma!

— A piszą też ładnie?

— Pytanie! Nadzwyczajnie p'szą. Mickiewicz to przy nich pomocnik buhaltera.

Pan Gutenberg zadumał się słodko.

— Kochane chłopczki! — westchnął. — Ładnie piszą, pan mowi. Ciekaw jestem, co oni mi po śmierci na nagrobku napiszą?...

Nastąpiło milczenie, po czym rozległ się spod stołu głos Monika:

— Tu leży ścierka.

Trudno opisać oburzenie pana Gutenberga. Moniek dostał w skórę, Beniek też, pan Tupman stracił posadę.

Epilogiem tego zajścia była sprawa w sądzie pracy, przed który pan Tupman wystąpił z powództwem o zaległą pensję w sumie 100 złotych.

Sąd przyznał mu całą sumę wraz z odsetkami

Gen. Abraham na czele oddziałów kawalerii wkacza do Jablonkowa

Olbrzymi majątek na Zaolziu przechodzi na własność Państwa Polskiego

CIESZYN. Cały dzień czwartkowy poświęcony był organizowaniu zarządu terytorium Zaolzia, zajętego podczas dni poprzednich, oraz ostatecznej ewakuacji czeskiego sprzętu wojennego, pozostawionego przez Czechów w czeskich obiektach wojskowych, jak również umeblowania i rzeczy prywatnych ewakuowanych urzędników czeskich.

Cały wojenny sprzęt czeski, pozostawiony na terytoriach zajętych przez Polaków, jest protokólnie magazynowany i przez władze wojskowe wydawany Czechom.

We środę w godzinach po-

łudniowych przybyła do Cieszyńska liczna grupa żołnierzy czeskosłowackich na samochodach ciężarowych i zajęła się pakowaniem rzeczy, pozostawionych przez oficerów czeskich.

Wczoraj rano odjechał z Cieszyńska pociąg towarowy, złożony z 5-ciu wagonów, naładowanych rzeczami i meblami oficerów i urzędników czeskosłowackich.

O sprawności, z jaką administracja polska rozpoczęła działalność na obszarach, zajmowanych przez Wojsko Polskie, świadczy, iż władze skarbowe pracowały już normalnie o godz. 8 rano w poniedziałek t. j. na drugi dzień po zajęciu Cieszyńska.

Władze skarbowe są w tej chwili zajęte organizacją służby skarbowej oraz przejmowaniem aktów czeskosłowackiego urzędu podatkowego.

Administracja domów skarbowych przejmuje obecnie domy rządowe, które dotychczas były administrowane przez państwowe władze czeskosłowackie.

W samym Cieszynie są to: wielki gmach, w którym mieścił się szereg urzędów państwowych, 9 urzędowych domów mieszkalnych, gmach żandarmerii, centralna mleczarnia państwowa, majątek państwowy (dwór) w Mostach, Szkoła Rolnicza w Skoczobadzu, gimnazjum czeskie w Cieszynie i sąd w Jablonkowie oraz szereg innych obiektów.

Posterunki policji czeskiej znajdowały się w lokalach wydzierżawionych. Około 300 mieszkańców w Cieszynie zostało opróżnionych.

W dniu dzisiejszym nastąpi zajęcie trzeciej kolejnej strefy na zachód od Cieszyńska w rejonie Dolne i Górne Domoślawice.

Polska nie zastosuje sankcji

TOKIO. Ambasador R. P. T. Romer odwiedził wicemin. Spraw Zagr. Japonii p. Hori-nuszi, któremu z polecenia Rządu Polskiego oświadczył, że Polska nie zamierza stosować się do zalecenia Ligi Narodów w sprawie stosowania przeciw Japonii sankcji indywidualnych, przewidzianych w artykule 16 paktu Ligi.

Benesz opuścił Pragę

Donoszą z Pragi, że o godzinie 14-ej dr. Benesz udał się wraz z małżonką do miejscowości Zany na grób pierwszego prezydenta Republiki Czeskiej Słowackiej Masaryka, gdzie złożył wiązankę kwiatów, po czym odjechał w nieznanym kierunku.

Francuscy rezerwiści wracają do domów

PARYŻ. Demobilizacja rezerwistów francuskich przeprowadzana jest stopniowo i ma być zakończona 11 października.

Poza tym premier Daladier postanowił nie przedłużać okresu służby poza terminem przewidzianym prawem rocznikowi odbywającemu obecnie służbę wojskową.

Nagroda dla drużyny nie karanej

Wydział spraw sędziowskich przy KOZPN ufundował nagrodę dla klubu, który go zawodnicy i członkowie sekcji piłkarskiej w ciągu całego sezonu rozgrywek nie byli karani przez władze okręgu.

Motywnie zasadniczym powyższej nagrody jest wszczęcie w drużynie piłkarskiej zasad gry fair i wzorowego zachowania się na boisku.

Przyznawanie nagrody dokonywane będzie corocznie przez wydział spraw sędziowskich w porozumieniu z prezydium KOZPN.

Wręczenie pucharu nastąpi na Walnym zgromadzeniu KOZPN.

Dania — Holandia w pływaniu

Olbrzymim zainteresowaniem publiczności rozegrany został w środę wieczorem w Kopenhadze międzynarodowy kobiecy mecz pływacki Dania — Holandia.

100 mtr. grzb. — 1) Van Feggelen, (H.) 1:14,2, 2) R. Hveger (D) 1:17,1, 3) Petersen (D) 1:18,2.

200 m. klas. 1) Waalberg (H) 3:00,4 m., 2) Soerensen (D) 3:03,3, 3) Arndt (D) 5:58,3 m.

Po pierwszym dniu prowadzi Holandia 17.16 pkt.

O ostatecznym wyniku zadecyduje próba druga, która odbędzie się w dniu 8 b. m.

Młody Masaryk prezydentem?

W Paryżu przypuszczają, że najpoważniejszym kandydatem na stanowisko prezydenta Republiki Czeskosłowackiej jest p. Jan Masaryk, syn b. prezydenta, obecny poseł Czeskosłowacji w Londynie.

Wojska niemieckie zajmują czwartą strefę w Sudetach

ZUCKMANTEL. Wczoraj rano o godz. 8-ej wojska niemieckie przekroczyły b. granicę czesko - niemiecką między miejscowościami Weidenau i Olbersdorf, rozpoczynając w ten sposób okupację czwartej strefy.

Miejscowa ludność przyjmowała wojska niemieckie z entuzjazmem. W miejscowości Zuckmantel w defiladzie wzięły udział również oddziały sudecko - niemieckiego korpusu ochotniczego.

Straszliwa katastrofa kolejowa W wagonach sypialnych zginęło 10 osób

HELSINKI. We czwartek o godz. 7.30 rano pociąg pośpieszny idący z Helsinek do Tainionkoski, w okolicy Wyborga z powodu mgły zderzył się na stacji Raucha z manewrującym pociągiem towarowym.

Rozbitcu uległy dwie lokomotywy oraz dwa wagony sypialne w pociągu pośpiesznym i jedna cysterna z kwasem siarczanym w pociągu manewrującym, który na nieszczęście rozbił się, zwiększając niepomier-

nie liczbę ofiar tej strasznej katastrofy.

Zginęło w rozbitych wagonach sypialnych 10 osób oraz kilkanaście odniosło rany. Największą ilość osób ucierpiało od zatrucia gazem wytworzonym przez rozbicie cysterny.

W katastrofie zginęło szereg inżynierów, jadących do okręgu przemysłowego. M. in. inż. techniczny Ministerstwa Obrony A. Muroła.

WIADOMOSCI SPORTOWE

Odezwa naczelnej magistratury sportu polskiego do sportowców Śląska Zaolzańskiego

Związek Polskich Związków Sportowych, Naczelna Organizacja i reprezentant sportu polskiego przesłał dzielnej braci sportowej z za Olzy w radosnej chwili połączenia z Macierzą następujące powitanie:

„Wasze organizacje były przez długie lata niewoli kuźniami siły, hartu i woli wytrwania. Utrzymaliście je mimo rozlicznych trudności, wychowując całe zastępy szermierzy o wolność, przyczynając się w ten sposób waleśnie do ostatecznego zwycięstwa. Dziś, gdy możecie stanąć ramieniem z nami otwierają się przed wami nowe, jaśniejsze i szersze horyzonty.

O drużynowe mistrz. Warszawy w boksie

W niedzielę nadchodzącą o godz. 19 na sali stadionu Wojska Polskiego odbędzie się mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy A. pomiędzy drużynami Polonia — CWS.

Walczyć będą w kolejności wag od lżejszej do cięższej:

Aleksandrowicz — Rzewnicki
Komuda — Gromek
Małecki — Lipiński
Łukasiewicz — Abramczyk
Milewski — Brzuska
Fabisjak — Calka
Wiziński — Ciążela
Sowiński — Jarczewski

Pierwszy dzień mistrz. jeździeckich Polski

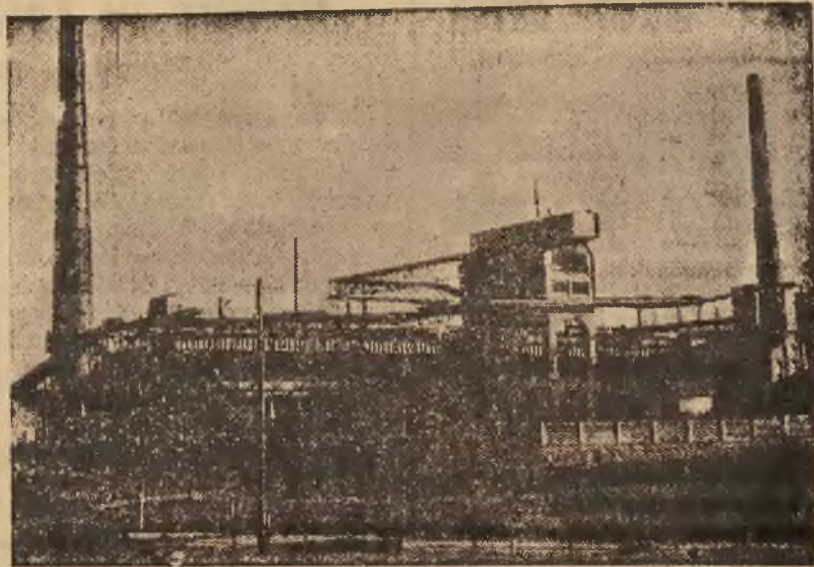
W czwartek rozpoczęły się w Bydgoszczy 8-e mistrzostwa jeździeckie Polski. Pierwszego dnia przetrwano pierwszą próbę na czworoboku do mistrzowskiego konkursu ujeżdżania. Wyniki próby były następujące:

Pierwsze miejsce zajął rotmistrz Rojcewicz na „Tajfunie”.

2) Kpt. Radzikowski na „Derwiszu 2”.

3) Por. Gerlicki na koniu „Baciar 2”.

4) Por. Duziński na „Zamożnym”. Z jeźdźców cywilnych bar. Römler na koniu „Monolog” zajął 18-te miejsce a p. Kopa na koniu „Rustan” — 15-te.

Rzut oka na Zakłady Przemysłowe w Karwinie.

Niezwykła sprawa rozwodowa Mąż chciał, aby żona utyla

Sąd cywilny w Ohio rozpatrywał niezwykłą sprawę rozwodową, która wzbudziła wielkie poruszenie w całej Ameryce.

Tło tej sprawy było następujące:

Panna Mabel Jamrack była bardzo nieszczęśliwa. Ważyła bowiem 90 kilogramów, a przy tym była niska i z tego względu jej tusza była przedmiotem kpin. Wskutek swej tuszy panna Mabel nie mogła znaleźć po sady, ponieważ nikt nie chciał angażować tak tegiej urzędniczki, która z trudem się porusza.

W końcu po bardzo wielu staraniach dostała posadę w pewnym domu eksportowym w charakterze sekretarki osobistej dyrektora.

Jednakże to nie zadowoliło całkowicie panny Mabel. Pragnęła bowiem, jak wszystkie inne dziewczęta, wyjść za mąż. Wiedziała jednak, że wskutek swej nadmiernej tuszy nie znajdzie obecnie, w czasach, gdy wszechwładnie panuje moda smukłej linii, męża.

W maju 1936 roku szczęście jednak uśmiechnęło się do Mabel. Pewnego wieczoru, gdy opuszczała gabinet dyrektora, odwiedził go bogaty kupiec, John Bright, który utrzymywał stosunki handlowe z państwami Europy południowej. Uważnie przyjrzał się Mabel, a gdy zniknęła za drzwiami, oświadczył jej szefowi, że bardzo mu się podoba, ponieważ uwielbia tegie kobiety i właśnie Mabel jest dla niego wymarzoną żoną.

I po trzech miesiącach panna Mabel została panią Bright. Z początku życie małżeńskie było bardzo szczęśliwe. Ale po kilku miesiącach pani Mabel, która miała obecnie więcej pieniędzy i czasu, postanowiła poddać się kuracji odtłuszczającej, aby stracić co najmniej 25 kilo i upodobnić się do wszystkich współczesnych pań o smukłej linii.

Mąż jednak kategorycznie te-

Zasada plebiscytu obalona Wojska Rzeszy zajmą piątą strefę

PRAGA. Wiadomość o zamierzonym obsadzeniu przez wojska niemieckie t. zw. 5-ej strefy, które obejmuje terytoria, podlegające dopiero plebiscytowi, wywołała w tutejszych kołach rządowych niezwykle poruszenie i zdenerwowanie.

Sprawa ta była przedmiot-

mu się sprzeciwił, oświadczając, że nie chce mieć chudej żony, że ożenił się z Mabel wyłącznie dlatego, że jest tęgą. Na tym tle między małżonkami dochodziło do ostrej wymiany zdań, która nie rokowała długiego pożycia.

Pewnego dnia Bright wyjechał w sprawach handlowych do Europy. Jakie było jego zdanie i wściekłość zarazem, gdy wrócił po kilku miesiącach do domu. Otworzyła mu bowiem drzwi smukła, szczupła kobiątka, w której z trudem poznał swoją żonę.

Rozgniewany kupiec urządził żonie straszliwą awanturę, domagając się aby przybrała na wadze, to co straciła, w przeciwnym bowiem wypadku nie będzie z nią mieszkał pod pednym dachem.

Pani Mabel nie chciała się jednakże na to zgodzić i Bright wniosł do sądu skargę rozwodową. Żądał rozwodu z tego względu, że żona nadużyła jego zaufania i wbrew jego zakazowi poddała się kuracji odtłuszczającej. Ponadto zaznaczył, że ożenił się z nią tylko dlatego, że była tęgą. A teraz, gdy zeszuplała, nie neci go już.

Również i pani Mabel wniosła skargę rozwodową, twierdząc, że nie może współżyć z człowiekiem, który ją tyranizuje i zakazuje stać się podobną do innych kobiet, oraz naraża na to, że jest przedmiotem kpin i budzi powszechne współczucie.

Sąd starał się pogodzić zwądnionych małżonków. Gdy mu się to jednak nie udało, wydał wyrok niekorzystny dla Brighta. Uznał bowiem, że zbyt tu sza szkodzi zdrowiu Ponadto doszedł do wniosku, że w zachowaniu męża, który uciska próżność kobiety, jest pewne moralne okrucieństwo. Z tego względu udzielił małżonkom rozwodu i zmusił pana Brighta do płacenia alimentów żonie.

tem całonocnych obrad gabinetu. Ścisłe granice tej strefy nie są tutaj znane

W kołach tutejszych obawiają się, że granice te będą przyważyć się z żadaniami, wysuniętymi przez kanclerza Hitlera w memorandum Goebbelsa.

Ćwierć miliona w prezencie ofiarowała Anglia Czechosłowacji

LONDYN. Zaliczka w wysokości 10 milionów funtów, przyznana przez Anglię Czechosłowacji, nie będzie — zdaniem kilku dzienników angielskich — częścią żądanej przez Czechosłowację pożyczki 30 milionowej, lecz podarunkiem Anglii dla Czechosłowacji.

Dzienniki te twierdzą, że rząd angielski ma nadzieję, że różnice pomiędzy żadanymi przez Pragę 30 milionami a danymi przez Londyn 10 milionami zostanie w krótszym lub dłuższym czasie pokryta przez inne państwa, w rzedzie których znaleźć się ma Francja.

Z. LIRSKI

GDZIE MOJ MAŁ?

TRAGICZNE DZIEJE TROJGA LUDZI RZUCONYCH NA FALE LOSU

Było to wiosną 1914 roku. Pewnego dnia Wanda Biernacka obudziwszy się z raną s wierzdła z przerażeniem, że jej mąż, Józef nie ma w domu. Wszczęła energiczne poszukiwania, które nie dały żadnego wyniku. Józef znikł jak kamień w wodzie.

W tym czasie Wanda spotkała swego dawnego adoratora, Jana Siwka, który od czasu jej zamałpójścia unikał jej, chcąc w ten sposób o niej zapomnieć. Ale obecnie gdy ją spotkał, w sercu jego odżyła z dawną siłą miłość do Wandy.

Pewnego dnia w prasie pojawiła się wiadomość, że w lesie wawerskim znaleziono zmasakrowane zwłoki nieznanego mężczyzny. Wanda udała się do prosektorium i stwierdziła, że to zwłoki jej męża. W drodze powrotnej z prosektorium zrodziło się w jej umyśle podejrzenie, że Jan jest zabójcą Józefa. Toż gdy podczas przesłuchania zapytano ją, czy ktoś nie odgrażał się mężowi z jej powodu i czy nie był o nią zazdrosny, Wanda została wytrącona z równowagi tym pytaniem.

To wydało się podejrzanym sędziemu śledczemu, który przyparłszy ją do muru, zmusił do podania nazwiska i adresu Jana.

Jana Siwka sprowadzono do urzędu śledczego. Podczas przesłuchania sędzia śledczy nabral przekonania, że Jan jest zabójcą Józefa Biernackiego i kazał go aresztować.

Józef Biernacki nie został jednak zabity. Zakochał się w młodej Niemce Marcie Schultz i uciekł z nią do Kalisza, gdzie prowadził szczęśliwy i spokojny żywot aż do dnia, w którym stwierdził że Marta go zdradza. Między kochankami doszło wówczas do awantury, w wyniku której Marta porzuciła go.

Józef zamierzał wrócić do Warszawy, ale tymczasem wybuchła wojna i Niemcy wkroczyli do Kalisza, urządzając pogrom i dziesiątkując bezbronną ludność. Józef został aresztowany i odstawiony do koszar, gdzie miano go rozstrzelać. Zdołał jednak stamtąd uciec i ukrył się w lesie.

W lesie natknął się Józef na dwóch żołnierzy niemieckich, którzy go ujęli i zaprowadzili do komendatury, oskarżając o zgwałcenie młodej dziewczyny, którą w rzeczywistości sami zniewolili i zadręczyli na śmierć.

Józefowi nie pomogły żadne perswazyje, ani zaklęcia. Został zakuty w kajdany i odwieziony do więzienia poznańskiego, gdzie umieszczono go w jednej celi z jego przyjacielem, Leśniewskim, który zaczął mu opowiadać, w jaki sposób dostał się do więzienia.

W dwa tygodnie przed wybuchem wojny Leśniewski udał się w sprawach handlowych do Berlina. Ponieważ towar, który zamówił, nie był gotowy, zabawił tam nieco dłużej.

Nagle wybuchła wojna i Leśniewski utknął w drodze. Widząc, że jest z nim bardzo źle, że nie zdoła dotrzeć do Warszawy, wsiadł do pociągu, który wiozł wojsko na front.

Początkowo ukrywał się w ubikacji i dopiero w pobliżu Poznania wykrył go tam pewien oficer. Leśniewski miał przy sobie rosyjski paszport i różnego rodzaju papiery pisane po rosyjsku. Niemcy byli więc przekonani, że jest szpiegiem rosyjskim i osadzili go w więzieniu.

Chciano go nawet z miejsca rozstrzelać, ale Leśniewski, zalewając się łzami, przysięgał, że jest niewinny i starał się wyjaśnić, że to nieporozumienie, że nigdy nie miał nic wspólnego ze szpiegostwem.

Cudem udało mu się udobruchać nieco oficerów i od dwóch dni wlekił go od jednego dowództwa do drugiego, nie szczędząc mu przy tym razów. Teraz zaś osadzono go w więzieniu poznańskim.

— Jestem przekonany, że nie zdołam wybrnąć z tej paskudnej historii — ciężko westchnął Leśniewski.

— Na mnie zaś rzucono inne oszczerstwo... — Józef opowiedział mu o wypadku w lesie.

— Ale skąd się tutaj bierzesz? Co się z tobą stało?

— Niestety, tego nie mogę ci opowiedzieć... — odparł Józef lekko drżącym głosem. — Wiem tylko, że popełniłem wiele głupstw, że postąpiłem bardzo źle, bardzo źle...

— Ale co uczyniłeś?

— Powiedziałem ci już... Trudno mi teraz o tym mówić...

Przez chwilę obaj milczeli. Nagle Józef zapytał:

— Czy widziałeś moją żonę po moim zniknięciu?

— Tak... na cmentarzu... na „twoim“ pogrzebie...

— Jezu, na moim pogrzebie! — zawołał Józef, zatapiając twarz w dłonie.

Znów zaległo w celi milczenie. Na okratowanym okienku usiadł szary gołąb i zajął do wnętrza.

— Gdyby nie wojna, — rzekł Józef, nie odrywałbym dłoni od twarzy — byłbym już w Warszawie; wojna! Komu była potrzebna? Co z niej będziemy mieli?

— Żyło się spokojnie, cicho — westchnął ciężko Leśniewski — i nagle taka zawierucha! I dlatego, że

jakis tam Serb zabił austriackiego następcę tronu, musi pokutować cała Europa...

— W jaki sposób można zakomunikować Wandzie, że żyję? — zawołał Józef. — Jerzy, czy wyobrażasz sobie, jaka ogarnęłaby ją radość, gdyby się o tym dowiedziała?..

— Przypuszczam, że w końcu uwolnią mnie, — starał sam siebie pocieszyć Leśniewski. — Jak tylko dotrę do Warszawy, odwiedzę twoją żonę i zakomunikuję jej tę radosną nowinę...

Oczy Józefa rozblęśły.

— Wówczas będą wiedzieli, że żyję. Na razie niczego więcej nie pragnę...

Nagle dał się słyszeć zgrzyt klucza w zamku. Otworzyły się drzwi i wywołano Leśniewskiego. Wrócił on dopiero wieczorem. Jego twarz była tak ziemista - szara, a z oczu wyzierała taka rozpacz, że na jego widok Józefowi boleśnie skurczyło się serce.

— Co się stało? — zapytał Józef.

Leśniewski nie mógł jednak wymówić słowa. Z trudem opanowywał szczykanie zębów.

Na trzeci dzień do celi wszedł strażnik i oświadczył:

— Jerzy Leśniewski, pójdzie pan ze mną.

W końcu wykrztusił:

— Grozi mi kara śmierci... Cztery godziny mnie badano... W końcu jeden z oficerów oświadczył, że pojrzyz stanę... stanę przed sądem wojennym... Kara śmierci, Józiu, kara śmierci!.. Jezu Maria, za co? Za co?.. — nagle Leśniewski wybuchnął spazmatycznym płaczem.

— Ciszej tam, do wszystkich diabłów! — grzmotnął pięścią w drzwi celi strażnik.

— Uspokój się, Jerzy... — pocieszał Józef płaczącego przyjaciela — nie tak szybko skazuje się ludzi na karę śmierci... Sąd na pewno stwierdzi, że jesteś

niewinny... Przecież na świecie panuje jeszcze sprawiedliwość...

Wypowiadając słowa, że „sprawiedliwość panuje jeszcze na świecie“, Józef zdawał sobie doskonale sprawę, że kłamie. Przed pół rokiem, nawet jeszcze przed miesiącem wierzył, że na świecie panuje sprawiedliwość, że za zabicie człowieka zostaje się ukaranym. Ale to, co widział w ciągu ostatnich dni, utwierdziło go w przekonaniu, że nie ma obecnie sprawiedliwości, że panuje bezprawie, że ten, kto jest silniejszy i bezwzględniejszy, może zabijać bezkarnie.

Ale Józef musiał pocieszać płaczącego Leśniewskiego, pomimo, że sam znajdował się w sytuacji bez wyjścia. Taki jest już jednak porządek na świecie, że jeden nieszczęśliwy musi pocieszać drugiego.

— Mam się uspokoić, mówisz? — zawołał nagle Leśniewski. — Jak mogę się uspokoić, gdy wiem, że mnie czeka kara śmierci... Jezu kochany, zlituj się nade mną, ratuj mnie!..

— A twoje wywody nie wywarły na nich żadnego wrażenia? — zapytał Józef, chcąc w ten sposób odwrócić uwagę przyjaciela od trapiących go myśli. — Jestem przekonany, że uwierzyli ci, że tylko ciebie straszają... A ty od razu bierzesz za dobrą monetę to wszystko, co mówią te lotry...

— Nie, Józiu, nie były to słowa rzucone na wiatr... Niemiec, który mnie przesłuchiwał, mówił z takim spokojem, z jakim pił herbatę, którą mu podano... Z tym samym spokojem oświadczył mi w końcu: „jest pan oskarżony o szpiegostwo na rzecz Rosji... stanie pan przed sądem wojennym... grozi panu kara śmierci“...

— Nie mogę w to uwierzyć — rzekł Józef, pomimo, że po tym wszystkim, co ostatnio widział, nie wydawało mu się nieprawdopodobne, że Niemcy rozstrzelają Leśniewskiego.

— Czy teraz życie człowieka gra jakąś rolę? — pomyślał. — Jeszcze przed dwoma tygodniami życie ludzkie posiadało jakąś wartość, a obecnie człowiek spadł do poziomu cielecia, prowadzonego na rzeź...

Leśniewski w ciągu całego dnia nie mógł się uspokoić. Był tak wstrząśnięty, że nie mógł nawet przełknąć ani jednego kęsa. Nie przestawał płakać, oczy jego napuchły i otchłań cierpienia rozlała się po jego twarzy.

— Józiu — rzekł w pewnej chwili — jeśli dostaiesz się do Warszawy, a ja... — nie mógł dłużej mówić, dławili go łzy — a... ja... ja... zostanę... zaopiekuj się moją żoną i dziećmi... Przrzeknij mi to...

— Nie mów głupstw!.. — starał się go uspokoić Józef. — Wojna szybko się skończy i obaj wrócimy do Warszawy. — Ty do swojej żony, a ja do mojej...

— Oby się sprawdziły twoje słowa... — ciężko westchnął Leśniewski.

Następnego dnia Leśniewski uspokoił się nieco. Zaczął już mówić o innych sprawach i znów nalegał, aby Józef opowiedział mu, dlaczego znikł z Warszawy i nie dawał o sobie znaku życia.

— Gazety wiele o tobie pisały, a ty się wcale nie odezwał, — dziwił się Leśniewski.

— Znajdowałem się w innym świecie, nie czytałem gazet... — a gdy w końcu dowiedziałem się o „mojej“ śmierci, było już za późno na powrót.

— Gdzie byłeś?

— Lepiej nie pytaj...

— Uprowadzono ciebie?..

— Zrozum Jerzy, że bardzo mi trudno o tym mówić... To co się stało, należy już do przeszłości... i nie ma takiej siły, która by potrafiła zmienić bieg wypadków...

— Jeśli nie możesz o tym mówić, nie będę cię dręczył zbędnymi pytaniami — oświadczył Leśniewski.

Na trzeci dzień do celi wszedł strażnik i oświadczył:

— Jerzy Leśniewski, pójdzie pan ze mną.

Leśniewski zaczął silnie drżeć. Rzucił się Józefowi na szyję i zalewając się łzami, szeptał na wpół przytomny ze strachu:

— Józiu, oddaj pozdrowienia mojej żonie... pocałuj dzieci... kto wie, czy jeszcze się zobaczymy...

— No, szybciej do diabła — wrzasnął strażnik.

Złamany na duchu Leśniewski ledwie powłóczył nogami. Twarz mu zżółkła, a oczy zapadły się. Z trudem włókł się za strażnikiem.

(Dalszy ciąg jutro)

CZYTAJCIE

ŻYCIE KOBIECE

Głośniki detektorowe dwu-
magnesowe, trzy-
cewkowe **najczulsze**

zł. 5.—

(oraz wszelkie części radiowe).

NOWOŚĆ! **NOWOŚĆ**
Olówek - Straszak
Zł. 2.50

Kupno i sprzedaż aparatów radio-
wych, fotograficznych, maszyn do
pisanie, szycia, rowery itp.

„E C H O”, Kraków, Szpitalna 1.
(Wejście przez sklep galanteryjny).

Z Teatru im. J. Słowackiego

Sobota: „Korsarz” (premiera)
Niedziela popoł.: „Stary Mąż”, wiecz.
„Korsarz”

Premiera „Korsarza”. Dziś, w
sobotę odbędzie się premiera
głośnej sztuki M. Achard'a „Kor-
sarz” w oprac. scen. reż. W. Ra-
dulskiego, a w oprawie dekoracy-
cyjnej M. Orłowicza. Ciekawa ta
sztuka zawiera podwójną akcję
sceniczną. Uplastycznione echa
legendy o „Korsarzu — dzentel-
menie” przesuwają się na scenie
na przemian z perypetiami wspól-
czesnej pary artystów filmowych,
a miłość ich we śnie, legendzie
i rzeczywistości spaja dwa pozor-
nie różne tematy. W roli tytuło-
wej wystąpi Janusz Ziejewski, po-
zyskany dla teatru krakowskiego
z Warszawy. Partnerką jego bę-
dzie Romana Pawłowska, a kor-
sarską „prawą ręką” Wład. Woź-
nik. Dalszą obsadę tworzą: K.
Szubert jako klasyczny wielki
przedsiębiorca filmowy w amery-
kańskim stylu, oraz Brochocka
Kierzkowa, Białkowski, Burnato-
wicz, Macherski, Wroński, Kol-
was, Turski i in.

REPERTUAR KIN:

ADRIA „Druga młodość”
APOLLO „Granica”
ATLANTIC „Mateczka”
DOM ŻOŁNIERZA „Nicpoń” (Danielle
Darrieux).
LOPP. „Świecznik królewski” i „Hu-
ragan”
PROMIEN „Nawrócony grzesznik” i
„Łote kobiety”
STELLA „Łódź śmierci”
SZTUKA „Ten, którego ukochałam”
ŚWIT „Drapieżne maleństwo”
WANDA „Profesor Wilczur”
UCIECHA „Robin Hood”
FOTOPLASTIKON, ul. Szczepańska 5.
„Wizyta Hitlera w Rzymie 1938”

RADIO — KRAKÓW

Sobota, 9 października 1938

8.10 Muzyka, 11.30 Muzyka, 11.57
Transmisja sygnału czasu, hejnał z
wieży Mariackiej, 14.55 Lokalne wi-
adomości gospodarcze, 16.24 „Miniatury
kwartetowe”, 17 Nabożeństwo z kościoła
OO. Dominikanów, 18 Pogadanka
aktualna, 18.10 Arie operowe.

**Konsekracja nowego kościoła
w Dębniakach** W niedzielę, dn. 9
bm. w zawiślańskiej dzielnicy Dęb-
niki odbędzie się uroczystość kon-
sekracji nowego kościoła para-
fialnego, wybudowanego według
planów arch. Wacława Krzyża-
nowskiego. Z okazji uroczystości
poświęcenia, Komitet budowy
kościoła wydał broszurę, w któ-
rej różni autorowie zamieścili
dawną kronikę Dębniak, Zakazówka
oraz historię budowy kościoła.

DUCO lakiery do aut i rowerów oraz
wszelkie inne materiały farbiersko-
malarsko - lakiernicze.

»FARBOBLASK«

Kraków, ul. Kalwaryjska 29
Tel. 149-79.

Propaganda sportu i kultury fizycznej Informacyjne i wychowawcze audycje Polskiego Radia

Zimowy sezon sportowy znaj-
dzie w programie radiowym
najpełniejsze uwzględnienie. Nie-
zależnie od normalnej obsługi in-
formacyjnej Polskie Radio prowa-
dzić będzie akcję propagandową
na rzecz sportu, oraz akcję wy-
chowawczą na rzecz kultury fi-
zycznej i wychowania fizycznego
społeczeństwa. Do tego celu słu-
żyć będą przede wszystkim, po-
za wiadomościami sportowymi i
transmisjami, — pogadanki spor-
towo-fizyczne, poradniki spor-
towe, a nawet odpowiednio dob-
rane recytacje fragmentów z lite-
ratury sportowej.

Zbliżająca się zima zapowiada
tyle prawdziwych sensacji spor-
towych, że zadaniem Polskiego
Radia będzie wykorzystać je w
możliwie najszerszym zakresie z
punktu widzenia informacyjnego
i propagandowego. Celem nada-
nia pracy radia w dziedzinie
sportu i wychowania fizycznego
większej planowości — program
nowego sezonu podzielony zo-
stał na trzy różne okresy.

Okres pierwszy od październi-
ka do połowy stycznia, poprze-
dzający wielkie wydarzenia spor-
towe, przeznaczony będzie na po-
pularyzację wielkiego sezonu nar-
ciarskiego, ze szczególnym uw-
zględnieniem możliwości wykorzy-
stania sportów zimowych przez
najszersze warstwy społeczeństwa
w Polsce.

Okres drugi — od połowy sty-
cznia do końca lutego — obj-
mujący pełny sezon narciarski w
Polsce, poświęcony będzie przede
wszystkim narciarskim mistrzo-
stwom świata w Zakopanem, do
których radio przygotowuje się
ze szczególną pieczołowitością.
W czasie mistrzostw narciarskich
w Zakopanem Polskie Radio na-
dawać będzie dla swych słucha-
czy transmisje, pogadanki, felie-
tony i wywiady rozplanowane w
ten sposób, aby dały zupełnie
pełny obraz zawodów. Ponadto
Polskie Radio bierze na siebie
techniczną obsługę mistrzostw nar-
ciarskich dla dziesięciu radiofonii
zagranicznych, które transmito-
wać będą fragmenty zawodów.

Po zakończeniu mistrzostw nar-
ciarskich, praca programowa Pol-
skiego Radia w dziedzinie spor-
tu skieruje się w okresie trzecim,
od marca do maja przyszłego
roku, na przygotowanie słucha-
czy do sezonu letniego. W sze-
regu audycji omawiane będą
podstawowe tematy, związane z
letnim sezonem sportowym, a
przede wszystkim z propagandą
Biegów Narodowych 3-go Maja
i zaprawą do nich.

Ze względu na wielkie znacze-
nie Olimpiady w roku 1940 —
Polskie Radio wykorzysta ten ok-
res na wszechstronne przygoto-
wanie sportowe słuchaczy do te-
go święta sportowego, na którym
winniśmy zająć należne nam miej-

sce.

Niezależnie od tych założeń
Polskie Radio kontynuować bę-
dzie swą pracę w kierunku prop-
agandy konieczności budowa-
nia urządzeń sportowych po

wsiach i miasteczkach, poradni-
ctwo w dziedzinie wykonywania
sprzętu sportowego domowym
sposobem, oraz walkę z brakiem
kultury w sporcie.

Ruch budowlany w Krakowie

W czerwcu br. wydano w Kra-
kowie 24 pozwolenia budowlane,
w tym na budowę nowych
domów parterowych 2, jedno-
piętrowych 3, dwupiętrowych 2,
trzechpiętrowych 1 i czteropię-
trowe 1, na dobudowy 1, na
przebudowy: a) budynków 1,
portali sklepowych 2, na wew-
nętrzną adaptację 10 i na bu-
dowę budynków gospodar-
czych 1.

W czasie powyższym wydano
7 pozwoleń na zamieszkanie,
względnie użytkowanie ukończo-
nych budów, a to nowych do-
mów parterowych 1, jednopiętro-
wych 2, dwupiętrowych 1, trzy-

piętrowych 2 oraz na dobudowę
domu parterowego 1.

Ogólna kubatura ukończonych
i do użytku oddanych budów
wynosi 15.098 m. sześć.

Ponadto wykonano w 4 real-
nościach przebudowę starych us-
tępów wolnospadowych na sflu-
kiwane, 2 przebudowy portali
sklepowych, 2 ogrodzenia fron-
towe oraz w 11 realnościach wew-
nętrzną adaptację.

W ciągu lipca wydano 38 po-
zwoleń budowlanych, w tym
na budowę nowych domów par-
terowych 5, jednopiętrowych
3 i 1 trzypiętrowy, na nadbu-
dowy 3, na przebudowy; a) bu-

Liczba wyborców w Krakowie.
W obu okręgach wyborczych
Krakowa tj. Nr 80 i 81, liczba
osób uprawnionych do głosowa-
nia na wyznaczonych kandyda-
tów na posłów do Sejmu, wyno-
si 142.064. Natomiast wyborców
do Senatu, zwanych w języku
urzędowym „elitą”, jest w Krako-
wie 6.752.

Uwaga!

Ważne dla P. T. Modniarek

wszelkie torby kapeluszowe
z drukiem lub bez poleca:

na adres!

Zakład Wyrobów Papierowych

„PROFILUS”, Kraków, św. Krzyża 3. - tel. 162-18

Uwaga!

na adres!

**Nie będzie strajku
drukarzy w Krakowie**

W krakowskim inspektoracie
pracy podpisany został onegdaj
nowy układ między pracodaw-
cami a pracownikami drukarski-
mi. Tym sposobem zażegnano
konflikt w tej dziedzinie prze-
mysłu, ustalając nowe warunki
pracy i płacy, które obowiąz-
wać będą przez dwa lata.

Egzaminy czeladnicze.

Ministerstwo przemysłu i handlu wy-
raziło zgodę na to, aby Izby Rze-
mieśnicze przyjmowały do dn.
31 grudnia br. podania kandyda-
tów do egzaminu czeladniczego,
mających nast. warunki: ukoń-
czone przynajmniej 23 lata, świa-
dectwo pracy w danym rzemio-
śle za okres najmniej 5-letni oraz
świadectwo ukończenia kursu do-
kształcającego zawodowego. Nad-
to do tych dokumentów winno
być dołączone podanie, uzasad-
niające przyczyny nieodbycia nor-
malnej nauki rzemiosła.

Czas odnowić prenumeratę!

**Kursy rzemieślniczo-przemys-
lowe.** Dyrekcja Muzeum Prze-
mysł. i Instytut Rzem. Przemysł.
w Krakowie, ul. Smoleńsk 9, ur-
ządza w najbliższym czasie nast.
kursy fachowe; elektrotechniczny,
obsługi kotłów parowych i ma-
szyn, obsługi silników spalino-
wych, kroju i szycia, trykotarst-
wa ręcznego i maszynowego, ga-
lanterii skórniczej oraz bieliźniar-
stwa.

Odpust w kościele św. Anny

Dziś w sobotę dn. 8 b. m. z
okazji przypadającego odpustu
w związku z uroczystościami ku
czci św. Teresy od Dzieciątka
Jezus, odbędą się w kościele
św. Anny nieszpory o godz. 18.
Jutro zaś, w niedzielę, dn. 9
b. m. odprawiona będzie o godz.
11 Suma z kazaniem, a o godz.
16 nieszpory z kazaniem i pro-
cesją.

Przebity nożem w restauracji

Wczoraj w południe przywie-
ziono dorożką na stację Pogo-

towia ratunkowego niejakiego
Władysława Czałę, rolnika, il-
czącego 22 lata, który został
raniony nożem w lewy oboj-
czyk, podczas libacji w jednej
z restauracji na Kaźmierzu.

Rannemu udzielono pomocy,
po czym przewieziono go do
szpitala św. Łazarza.

**Wypadek motocyklowy
krakowskiego fotografa**

Podczas jazdy motocyklem
Krakowa do Bronowic Małych
uległ wypadkowi 28-letni Zyg-
munt Woźniak, właściciel zakła-
du fotograficznego w Krakowie.
Mianowicie, gdy podczas jazdy
Woźniak chciał wyminąć na ma-
nym „zakręcie śmierci” pod Brono-
wicami samochód wpadł na
przydrożny słup. Zderzenie ze
słupem było fatalne, albowiem
Woźniak został wyrzucony z mo-
tocykla i doznał ciężkich kon-
tuzji. Natomiast towarzyszący
wyszedł z katastrofy bez wię-
szych obrażeń. Szofer przejeżd-
żającego samochodu, który um-
sprawcą wypadku, zdołał un-
wziąć. Rannego Woźniaka prze-
wiozł Pogot. rat. do szpitala
św. Łazarza.